

National Klinisk Retningslinje for Behandling af angst hos børn og unge

Navn på fagligt selskab: Dansk Psykolog Forening

Prioriteringsrækkefølge af PICO – højeste prioritet først (fx 2,5,3,8 osv.):

Prioriteringsrækkefølge: PICO 2, 6, 5 og 7

Dansk Psykolog Forening forholder sig udelukkende til PICO 2, 5, 6 og 7, da vi på nuværende tidspunkt ikke har kendskab til ny viden ang. øvrige PICO-spørgsmål.

Yderligere overvejelser, der bør tages i betragtning i forhold til opdatering af NKR:

- Jf. Sundhedsstyrelsens referenceprogram for angst fra 2007, vil en stor andel af angstlidelserne panikangst, agorafobi og enkeltfobi, debutere allerede i barndommen (jf. tabel 2.1.2.c) – Derfor anbefales det, at retningslinjerne forholder sig til disse angstlidelser også.
- Jf. den gældende kliniske retningslinje, er komorbiditet i højere grad reglen frem for undtagelsen (40 – 60 %). Derfor kan man med fordel forholde sig til behandling af angst med komorbid(e) lidelse(r) i retningslinjen.
- Dansk Psykolog er bekendt med, at der i praksis anvendes en række terapeutiske tilgange, som f.eks. dyreassisteret terapi, kunstterapi, musikterapi og naturterapi til angst samt behandling med VR-briller. Forskning heri kan med fordel undersøges nærmere.

PICO 1: Bør man bruge psykoterapeutiske behandlingsprogrammer til børn og unge med socialfobi, separationsangst eller generaliseret angst?

- Anbefaler opdatering
- Anbefaler ikke opdatering
- Udenfor selskabets kompetenceområde

Begrundelse, herunder faglige argumenter for og imod opdatering gerne med angivelse af ny litteratur på området. Herudover bedes det oplyst, om den nye litteratur forventes at ændre den gældende anbefaling:

PICO 2: Bør man bruge kognitiv adfærdsterapi frem for andre former for psykoterapeutisk behandling af børn og unge med socialfobi, separationsangst eller generaliseret angst?

- Anbefaler opdatering
- Anbefaler ikke opdatering

Udenfor selskabets kompetenceområde

Begrundelse, herunder faglige argumenter for og imod opdatering gerne med angivelse af ny litteratur på området. Herudover bedes det oplyst, om den nye litteratur forventes at ændre den gældende anbefaling:

Det bør overvejes at udvide dette PICO spørgsmål til også at omfatte internetbaseret kognitiv adfærdsterapi til behandling af angst. Ny forskning viser, at der er god klinisk effekt ved at tilbyde internetbaseret kognitive adfærdsterapiprogrammer til børn og unge.

Se bl.a. denne litteratur:

- Stjerneklar, S. et al. (2019), A randomized controlled trial examining the efficacy of an internet-based cognitive behavior therapy program for adolescents with anxiety disorders. *PlosOne*.
- March, S., et al. (2018), Large-Scale Dissemination of Internet-Based Cognitive Behavioral Therapy for Youth Anxiety: Feasibility and Acceptability Study. *J Med Internet Res*. 20(7): p. e234.
- Spence, S.H., et al. (2017), Generic versus disorder specific cognitive behavior therapy for social anxiety disorder in youth: A randomized controlled trial using internet delivery. *Behaviour Research and Therapy*. 90: p. 41-57.
- Vigerland, Sarah (2016). Internet-delivered cognitive behavioural therapy for children with anxiety disorders: A randomised controlled trial. *Behaviour Research and Therapy*, Vol. 76.

PICO 3: Bør man bruge psykoterapi frem for antidepressiva (SSRI/SNRI) til behandling af børn og unge med socialfobi, separationsangst eller generaliseret angst?

- Anbefaler opdatering
- Anbefaler ikke opdatering
- Udenfor selskabets kompetenceområde

Begrundelse, herunder faglige argumenter for og imod opdatering gerne med angivelse af ny litteratur på området. Herudover bedes det oplyst, om den nye litteratur forventes at ændre den gældende anbefaling:

Klik her for at angive tekst.

PICO 4: Bør man bruge en kombination af psykoterapi og antidepressiva (SSRI/SNRI) frem for psykoterapi alene til behandling af børn og unge med socialfobi, separationsangst eller generaliseret angst?

- Anbefaler opdatering
- Anbefaler ikke opdatering

Udenfor selskabets kompetenceområde

Begrundelse, herunder faglige argumenter for og imod opdatering gerne med angivelse af ny litteratur på området. Herudover bedes det oplyst, om den nye litteratur forventes at ændre den gældende anbefaling:

Klik her for at angive tekst.

PICO 5: Bør man bruge psykoterapeutiske behandlingsprogrammer specifikt rettet mod socialfobi frem for generiske behandlingsprogrammer rettet mod flere typer af angst?

- Anbefaler opdatering
- Anbefaler ikke opdatering
- Udenfor selskabets kompetenceområde

Begrundelse, herunder faglige argumenter for og imod opdatering gerne med angivelse af ny litteratur på området:

Det bør vurderes, om der er kommet mere forskning i, hvorvidt der er bedre effekt af specifikke behandlingsprogrammer til de forskellige angstlidelser. Der er blandt andet forskning, der indikerer, at gruppebaseret terapi kan have bedre effekt for nogle børn og unge med socialfobi end andre angstlidelser.

Litteratur:

Villebø, Marianne et al. (2018). Cognitive-behavioral therapy for youth anxiety: An effectiveness evaluation in community practice. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 9(86).

PICO 6: Bør man bruge individuel terapi frem for gruppeterapi til børn og unge med socialfobi, separationsangst eller generaliseret angst?

- Anbefaler opdatering
- Anbefaler ikke opdatering
- Udenfor selskabets kompetenceområde

Begrundelse, herunder faglige argumenter for og imod opdatering gerne med angivelse af ny litteratur på området. Herudover bedes det oplyst, om den nye litteratur forventes at ændre den gældende anbefaling:

Der er ny forskning, som kan indikere, at gruppeterapi kan have bedre effekt end individuel terapi for nogle børn og unge med socialfobi. Det anbefales om dette undersøges i yderligere grad for at vurdere om gruppeterapi har bedre effekt end individuel terapi.

Litteratur:

Villebø, Marianne et al. (2018). Cognitive-behavioral therapy for youth anxiety: An effectiveness evaluation in community practice. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 9(86).

PICO 7: Bør forældre til børn og unge med socialfobi, separationsangst eller generaliseret angst deltage i betydeligt omfang i behandlingsforløbet?

- Anbefaler opdatering
- Anbefaler ikke opdatering
- Udenfor selskabets kompetenceområde

Begrundelse, herunder faglige argumenter for og imod opdatering gerne med angivelse af ny litteratur på området. Herudover bedes det oplyst, om den nye litteratur forventes at ændre den gældende anbefaling:

Det anbefales at undersøge yderligere om forældre med fordel kan inddrages i angstbehandlingen af børn og unge. Der er ny forskning som bl.a. indikerer, at forældreinddragelse er omkostningseffektiv behandling.

Litteratur:

Creswell, Cathy et al. (2017). Clinical outcomes and cost-effectiveness of brief guided parent-delivered cognitive behavioural therapy and solution-focused brief therapy for treatment of childhood anxiety disorders: A randomised controlled trial. *The Lancet Psychiatry*, 7(4).

PICO 8: Bør man tilbyde kropsøvelser (motion og afspændings- og vejrtrækningsøvelser) i tillæg til treatment as usual, frem for treatment as usual alene i behandlingen af børn og unge med socialfobi, separationsangst eller generaliseret angst? Anbefaler opdatering

- Anbefaler ikke opdatering
- Udenfor selskabets kompetenceområde

Begrundelse, herunder faglige argumenter for og imod opdatering gerne med angivelse af ny litteratur på området. Herudover bedes det oplyst, om den nye litteratur forventes at ændre den gældende anbefaling:

Klik her for at angive tekst.

Anden ny litteratur på område: